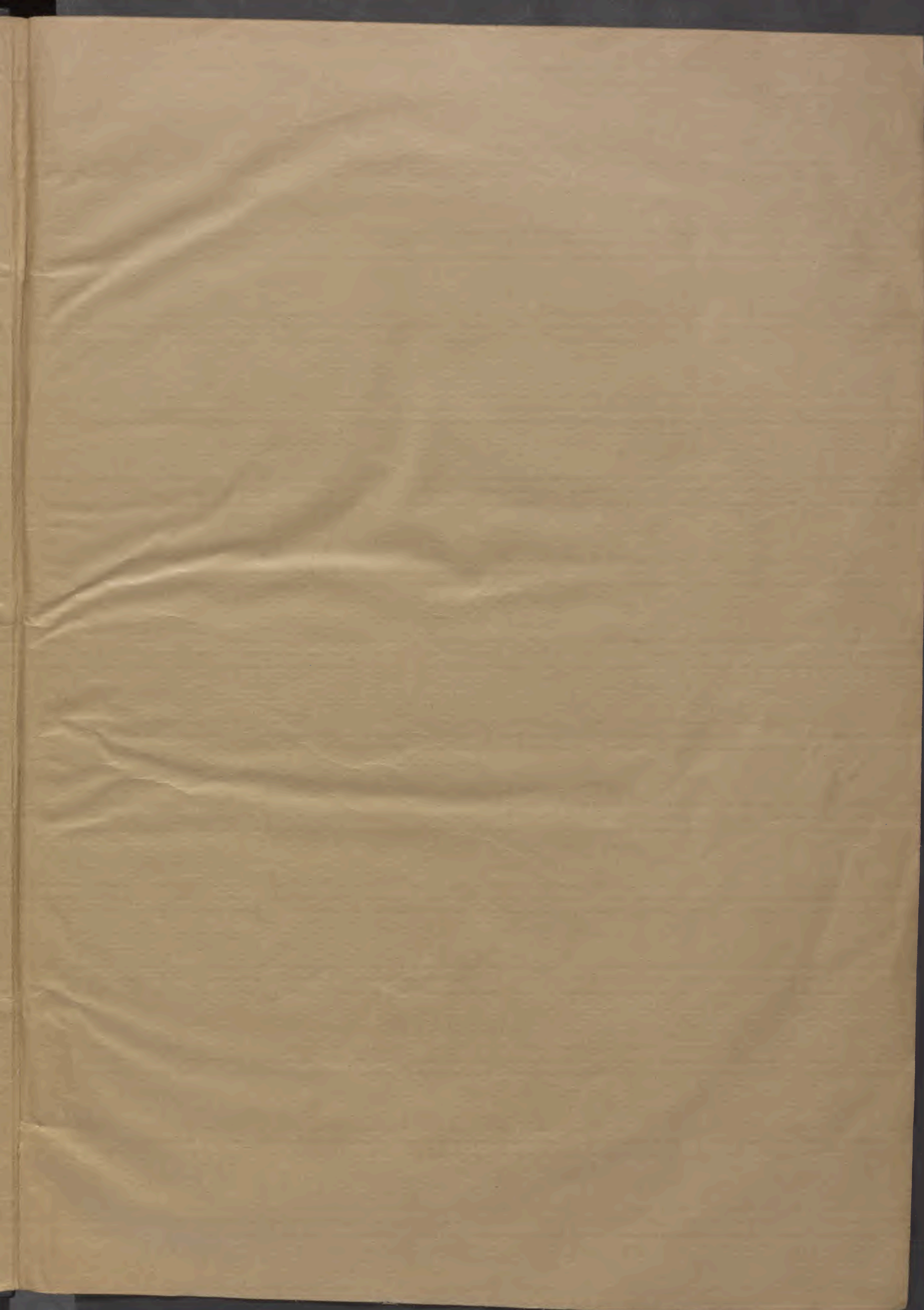

2244

L. H. H.

ul
sh
lu
u
lu
pe
S
qu
u
il
S
q
le
ne
lu
qu
pa
Su
un
[p]
So
ul
[p]
p
ul
pa

ॐ ॥ १ ॥

946

30 *խախալ*

ጊዛደቅሀይር ቀደምትፋትፈታ ሆኒፈታ ሂሳብፋትፈታ

Unp. Souf. S Znljan. 1870)

Կ. ՊՕԼԻՍ Դարաթ 26 Սեպտ. 1870

(Surd. 13 ၂၆၆၆၇ 1287

U.29.U3b'v

ԴՐՄԵՑԻՆԵՐՈՒՆ ԳԼԽԱՆԸ

[illegible]

Ընկնչեա Եւրոպիոյ հօր տէրութիւն
 ներէն երկուքը իրենց հայրենիքը և այլ
 չեմ գիտեր ինչը պաշտպանելու համար ար-
 հան մէջ կը շաղկապուին և համայն աշխարհ
 սոսկում կը պատէ . մինչև որ ամեն բան
 կարգադրուին . մեր խեղճ գրսեցի եղբայրնե-
 րը գարեբէ 'ի վեր այդ հօրերէն ազատ
 հանդիստ և ապահով իրենց բնասանիքն ու
 զաւկրնները ետեւենի Թաղով հօս այլոց տա-
 ները ծառայելու կուգան :

Այնչափ Եղային Երեսփոխանք հոս
 Երեսփոխաններու խնդրովն զբաղած, մեկը
 ճին, անուն միւսը կը նստեցընեն, կը վե-
 գինին, և մարանէն, կը յողնին, մինչև հո-
 շունչբերանին եկած հազիւ շարաթ մը
 հա՛նգառնուն, ահա միւս ժողովի օրն կը
 գա՛ն և գարձեալ առջի տեղերնին կը
 խօսինքլինքնին, անդին մը դըռնցի
 ճ եղբայրներն անփոյթ այդ բաներուն
 վրայ, կը լծողուն իրենց բարեբեր առտիրն
 ու աղին ուր շնորհիւ այն կաթուղիկոսաց
 ինքնիրեննուն ցանուին ու բուսնին, և կու-
 դան հոս բնակչութիւն բնաւ:

Մենչդեհո իրենց Սահմտական երկ-
րացիներն ուրանալով իրենց ընտանեկան
հասկացողութիւնները, զենք ի ձեռին ձմկա-
նոցներու մէջ կենալով երկիրն խաղաղու-
թիւնն ու հայրենեաց ասպահովութենք կը
հսկեն, իրենք, զերծ այդ պարտաւորութե-
նէն, կը թողուն իրենց խեղճ երկիրն ու
թշուառ բնակարանները և այս փառաւոր
քաղաքը կռւգան պատուական Կե-ճանքնու
մէջ բնակելով, իրենց երկիրը քաշածնին
բաւական չէ, հոսայ ամենէն անարգութեւ

Այդ խնդրոյն վրայ ալ պիտի խորհին

Այսպիսով, պիտի խորհին, բայց մեկ մը
 որ դեռ ատոնց կարգը եկած չէ, աղիքից
 կարեւորները կան, որոց լուծումը աստի
 ալ կը նպաստէ. մէկ մ'ալ որ, պիտի խոր-
 հին բայց ի՞նչպէս խորհին, առաջ քիչ մը
 մտմտալու է; արդեօք սա՞ կերպով խորհին.
 թէ նա կերպով խորհին, սա՞նկ ըլլայնէ աչ-
 զէկ կըլլայ թէ նանկ ըլլայ, նէ ետքը չիլնէ
 մէկուն կամ միւսին քաղաքականութեանը
 գալիք. անգին մեր նուիրական տեղեացն ու-
 նուիրական անձանցը, մեր եկեղեցիներուն.
 մեր հայրերուն՝ ու մայրերուն, մեր ուստի-
 ցն ու դատիցը, մեր անմեղ գառնուկնե-
 րուն ինչ կը գալիք թող գալիք. ա՛հ, բեր-
 ողի, որ գիմանայ ու չպօռայ բայց պօռա ու
 պօռա, չոր չոր պօռալէն ի՞նչ կ'ըլլայ, եթէ
 ոչ փողօ կը պատռտի ու բնաւ օղորտմը
 ըրած չըլլալէն զատ, թերեւ ունեցածդ ալ,
 եթէ կայ անանկ բան մը, կը կորսնցընես.
 ուստի խոհեմութիւն, գուն ըսէ երկչոտու-
 թիւն: Աղէկ ա, թող անոնք խորհելու և
 դարձանելու ժոյց ըլլան, մենք ալ գէթ լոկ
 մեր տեսութիւնն ընենք թէ ի՞նչ է անոնց
 վիճակը և վիճակին պահանջը: Այս պիտի
 ընենք լոկ հեռեկայը պատմելով:

Պէտ շատ ջիւեր Բալաի Եհնադ դիւ-
ղէն Պ . անուն տարօր միջհասակ բնակչի
մը հետ տեսնուելու առիթն ունեցանք , խեղ-
ճին երկրին դեղեցիկութիւնն ու առատու-
թիւնը սրտմած ատեն « Ի՞նչ 'սնիմ' որ ,
բաւ ավելու հառաչանքով մը , միեղի չիկն
թողնիկեր , չենէ ետա տիւղ ո՞վ կուգայ :

—^၁။ ဤ စာ ပြောရန် :

—Prq/bp :

—1, 2, 4, 6, 8, 10:

— Ինչ անել մի՛ խորցունիիր, ըսաւ ու
քերը լիցաւ. մերն ալ բացուեցաւ :

— Յանցանքը ձերն է, ըսինք, և թէ ա-
նանք ձեր վրայ զենքով հուզան ու դուք
զենք չունիք, քայեցէք փայտերն ու քայե-

ցէք Վրանին . աւելի աղէկ է որ հոն մեզ
նիք , քան թէ այդ մշտնջենաւոր դատաւ
պարտութեանը տակ ապրիք : Դձող մէկ մը
տեսնեն ձեր այդ որոշումը , նայինք ան ա-
տեն ինտոր կ'ըրայ :

— Տէրութենէն կը վախենանք :

—Ա) Կիցէք, ի՞նչ օրինակոր իշխանութեան դէմ յանգանք կուուիլ, բայց երբ ամբօրինաւոր իշխանութեան կամ անիշխանութեան դէմ՝ կը լուէք, Քուրդ, Լիշար, ո՞վ կրնայ ըլլայ, ալ ինչո՞ւ կապրէք, մանաւանդ երբ Տէրութեան ապստամբ Քարդարուն դէմ կ'ընէք ձեզի վնաս, հասուցած տոննին ինքզինքնիդ պատգամներու համար, ագոր ոչ Լստուած կը սրգոզի, ոչ Սարաբէն, ոչ Տէրութիւնը, ոչ մարդկութիւնը, ոչ ալ Լիշար այդ անօրէնութիւնն ընողները։ Ա՛նք տո՛ւմք որ հօս ձեզի անանկ ցաւակիցներ չունիք որ բոպէ մը ձեզի հետ ուրանան իրենց տունն ու տեղը ու երթնան Տէրութեան ոտից առջև, կամ գլուխնին հօն ձգելու և կամ՝ Կորին հայրական խնայքը, որ չը զանար ոչ մէկէ մը, գլուխնուն վրայ առած, ձեզի, շայտտան վաղորդներու, իշխանական հարածանու հալածաց ձերոց։

— Խալսժ են միեր որտեւր , միենք ին-
տո՞ր կրնանք խալսժիել էն Վրդիւեր , գու-
կասիես որ Տէրութան խայրական խնաւըը
պէտք է էտոր , էտանկ հզօր կարողութան
ըրաժ , միեր փէտով ինտո՞ր կիլնի : Թէ
տունենք էտանկ ցաւակից որ Տէրութան
տոքն ըլնի , իմաց տայ միեր ցաւ , տէ գու-
սրա էնոնց տիկոյ :

— Ընենք, ըսինք, և Հիմախու Հիմայ այս
բերցինք, մեր մասին, նուիրելով մեր թեր-
մքն ալ, անձն ալ Ազգիս, որուն Համար
սպրիլը փառք, և մեռնիլը ետանք է մեզի

Ո՛րք կարճ պատմութիւն մ'ալ ըրաւ
Սեբաշտիան Կարապետը՝ զոր ուրիշ անունն
էր Թովումբ :

Եւ առ այժմ՝ կը վերջացնենք խօսքերնիս սա միտքարուածնաւ, թէ հիմա ունի Եզրն այնպիսի արժանանալիք՝ Կերկայացուցիչ մը, այնպիսի Հայրիկ մը՝ որ մեր ինչոյ զիտցածներուն հազարապատիկն՝ Կապանատեսէ, մեր ունեցած անձնութիւն թեան մեկին տեղ՝ Կա հազար ունի, մեր ունեցած կարողութեան և գիտութեան առուակին՝ Կա գետնին ունի. բայց չըլլա՞յ որ ձեռքերն կապուած ըլլան, և ո՞վ պիտի աւճակէ զանոնք, եթէ ոչ Եստուած:

**ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԵՆ
ՄԱՐՍԷՅԻԼԻԷՆ ԵՐԳԸ**

ԿԱՄ, ԵՐԳՆ ՈՒ ԵՐԳԻՉԸ

Հետեւեալ պատմութիւնը որ Բէրսի անուն Պատմիչին գրութիւնէն քաղած ենք, Պաղղեայ հասարակական ազգային հանրաձայնութեան և հեղինակին վրայ հետաքրքրական տեղեկութիւն մ'է, զոր արժան կը դատենք մեր աշխարհը ընթերցողաց հաշորդիկ:

1792 թուին Պաղղեայ մեծ յեղափոխութեան սկիզբները, երիտասարդ պաշտօնատար մը տկարութեան պատճառաւ վեց ամսուան համար հրաժան կ'առնուէր, և Սարսիլիս կ'երթայ իր ժամանակն հոն անցունելու: Երիտասարդի մը համար զարմանալի բան էր այն տեղն ընտրելը, քանզի հոն բնաւ ճանչուող մը չուենային զատ, սատիկ ձմեռուան ատեն Սարսիլիս հրապարակ տեղ մը չէր: Պաշտօնատարին բռնած սենեակը փողոցի վրայ կը նայէր, ու մէջն ալ միայն դաշնակ մը, անկողին մը, սեղան մը և տխուր կար: Թուղթէ ուրիշ բան հազիւ երբեք կը մտնէր իր սենեակէն ներս: Ուտելիքն ու վառելիքը նուազ. այսու առմեայիս այս երիտասարդն ընդհանրապէս իր սենեակը կը կենար, բոլոր օրը գրելով կամ յաւետ թուղթերուն վրայ նշաններ ընելով, և երբեմն ալ դաշնակը կը զարնէր:

Եստուած քանի մը ամիս կանցունէ, ու երթալով կը նիհարայ և կը գեղնի: Թեպէտեւ ինքը միշտ ղեղեցիկ և սիրուն էր: Երկայն մազեր, փայլուն աչիւր, որոնք իմացական կարողութիւն, ու մինչև անպակ երևելի հանճար կը ցոլացնէին, համարձակ շարժումներ, ասոնք ամենքն իր վրայ աղէկ նշաններ էին, և քանի ծիծաղներ ու քաղցր հայեցողութիւններ կուգային իրեն ուրիշ գեղեցիկ աւերիչ: Չորսնք ինքը չէր տեսներ կամ բանի տեղ չէր դնէր: Ինքը զրկեմ միայն զիշերները դուրս կ'ելնէր, այն ալ ծովեզերքն երթալով Լուրերուն ձայնին երգովը զուարճանալու համար: Երգարեւ երբեմն չալ թատրոնի դռներուն առջին կ'անցնէր օրհնելու ժամանակները, և

անձկալի աչօք նստալ կը նայէր, բայց բնաւ ներս չէր մտնէր կամ իր քաղցր կամ հաւամիտութիւնը զեքը չէին թողնէր: Բայց միշտ աղէկ կը նայէր երաժշտութեան անուանին ու հեղինակին ով ըլլալը, և զարձակ ծովեզերքը կ'երթար զուարճանալու և խորհելու:

Իր Սարսիլիս հասած ատենները քաղցին ամեն երաժշտական գործեր հրատարակող և ծախողներուն սենեակները մեկիկ մեկիկ պտտած էր ձեռքը կապոց մը ձեռագիրներով, բայց բնաւ մեկէն ալ ընդունելու թիւն չըտնելով, զարձակ կապոցը ձեռքը տար: Եւ ինչպէս որ կար, ուր առ երկուստեքն երկեղոյները կ'երթար պտտելու, և ցուրտին ալ չնայ՝ իրենց պատի մը տակ հովանի տեղ մը նստելով իր յօրինած երգերը ցած ձայնով կ'երգէր: Մէկ երկու անգամ այնպէս պատահեցաւ որ իր երգած ատենը, այն կողմը նայող պատուհանէ մը իրական գլուխ մը դուրս ելնելով, զինքը մոտիկ ընելու պէս կ'երեւէր: Երիտասարդն վերջապէս կը դիտէր ասիկա:

« Կերկեք, տիկին, կ'ըսէ երկուց մը, կարելի է անհանդիստ կ'ընեմ ձեզ »:

« Ոչ, բնաւ, կը պատասխանէ նա, ևս չատ կը սիրեմ՝ երաժշտութիւնը, խիստ շատ. և ձեր երգած եղանակներն ալ նոր են ինձ. կ'աղաչեմ, եթէ կոչու հարցում մը չէ՞, որո՞ւն են ատոնք »:

« Սիրտայտէն », կը պատասխանէ համարձակութեամբ, իմ յօրինածս են »:

« Իրաւ, կ'աղաչակէ տիկինը, հողեր կ'որհելով, և բնաւ հաւատարակած չէր դաշնակ »:

« Եւր փորձը պիտի չընեմ — այլ է — կը մտնայ, վերջին բառը ցած ու յուսահատ ձայնով մը հնչելով, թեպէտ երիտասարդ տիկինը ակամօքն կը հանի »:

« Պիտի բարի, Սիրտայտէն » կ'ըսէ և իր պատահանը կը դրոյ: Հօրինողը կը հաւաքէ, ու կ'ելնէ իր սովորական ծովեզերայ պտոյտն ընելու կ'երթայ, հոն, ովկիանոսի ահաբեկութեան և վսեմութեան առջին, և անոր դողացող ալիքներուն ձայնին մէջ, աշխարհիս հողերը, իր աղքատութիւնը, և փառաց ու համբաւի համար իր փորձած երաշխիքը մոռնալու, որոնք ամեն բարձր միտքերու ցերեկուան երազներն են, երազ մը որ շատ անգամ պատիժ է քան թէ վարձք. և համբաւի համար հառաչողներէն խիստ քիչերը յաջողած են:

Հազիւ թէ ինքը տունէն դուրս կ'ելնէ, երբ վրան վերաբերու առած տիկին մը ներս մտնելով, տանտիկինը հետ երկար

* Հասարակագիտական կառավարութեանց երկրայինները Սիբիայէն (քաղաքացի) կը կոչուին մինչև ցայսօր, և ոչ թէ Սիբի (հայաստան):

խօսակցութիւնէ մը ետքը կ'ելնէ երիտասարդին սենեակը և ժամու մը չափ հոն մնալով, կաներեւութանայ: Այս զիշերին, հեղինակն իր տունը կը դառնայ, և դռնապանը քնացած ըլլալուն համար դժուարութեամբ ներս կը մտնէ և իր խեղճ սենեակը կ'ելնէ: Ինքը անկարգ և աղտոտ թողնէր էր սենեակը, առանց ճրարի, կրակի կամ կերակրոյ: Եւ շատ կը զարմանայ երբ փայլուն ճրարի մը լոյսն իր աչքին կը զարնէ դրան ծախիւն: Այլ բանայ զանիկա առանց երկիւղի, և սենեակը մաքուր շտկուած կը գտնէ, կրակ մը վառած, կանթեղ մը և սեղանի վրայ ուտելիք: Եւ ինչպէս որ կար, ուր առ երկուստեքն երկեղոյները կ'երթար պտտելու, և ցուրտին ալ չնայ՝ իրենց պատի մը տակ հովանի տեղ մը նստելով իր յօրինած երգերը ցած ձայնով կ'երգէր: Մէկ երկու անգամ այնպէս պատահեցաւ որ իր երգած ատենը, այն կողմը նայող պատուհանէ մը իրական գլուխ մը դուրս ելնելով, զինքը մոտիկ ընելու պէս կ'երեւէր: Երիտասարդն վերջապէս կը դիտէր ասիկա:

« Կերկեք, տիկին, կ'ըսէ երկուց մը, կարելի է անհանդիստ կ'ընեմ ձեզ »:

« Ոչ, բնաւ, կը պատասխանէ նա, ևս չատ կը սիրեմ՝ երաժշտութիւնը, խիստ շատ. և ձեր երգած եղանակներն ալ նոր են ինձ. կ'աղաչեմ, եթէ կոչու հարցում մը չէ՞, որո՞ւն են ատոնք »:

« Սիրտայտէն », կը պատասխանէ համարձակութեամբ, իմ յօրինածս են »:

« Իրաւ, կ'աղաչակէ տիկինը, հողեր կ'որհելով, և բնաւ հաւատարակած չէր դաշնակ »:

« Եւր փորձը պիտի չընեմ — այլ է — կը մտնայ, վերջին բառը ցած ու յուսահատ ձայնով մը հնչելով, թեպէտ երիտասարդ տիկինը ակամօքն կը հանի »:

« Պիտի բարի, Սիրտայտէն » կ'ըսէ և իր պատահանը կը դրոյ: Հօրինողը կը հաւաքէ, ու կ'ելնէ իր սովորական ծովեզերայ պտոյտն ընելու կ'երթայ, հոն, ովկիանոսի ահաբեկութեան և վսեմութեան առջին, և անոր դողացող ալիքներուն ձայնին մէջ, աշխարհիս հողերը, իր աղքատութիւնը, և փառաց ու համբաւի համար իր փորձած երաշխիքը մոռնալու, որոնք ամեն բարձր միտքերու ցերեկուան երազներն են, երազ մը որ շատ անգամ պատիժ է քան թէ վարձք. և համբաւի համար հառաչողներէն խիստ քիչերը յաջողած են:

Հետեւեալ առաւել, շատոնց ի վեր նմանը չտեսած ակտորի մը կ'ա թիւնայ: Եւ ինչպէս որ ակտորի մը չափ հոն մնալով, կաներեւութանայ: Այս զիշերին, հեղինակն իր տունը կը դառնայ, և դռնապանը քնացած ըլլալուն համար դժուարութեամբ ներս կը մտնէ և իր խեղճ սենեակը կ'ելնէ: Ինքը անկարգ և աղտոտ թողնէր էր սենեակը, առանց ճրարի, կրակի կամ կերակրոյ: Եւ շատ կը զարմանայ երբ փայլուն ճրարի մը լոյսն իր աչքին կը զարնէ դրան ծախիւն: Այլ բանայ զանիկա առանց երկիւղի, և սենեակը մաքուր շտկուած կը գտնէ, կրակ մը վառած, կանթեղ մը և սեղանի վրայ ուտելիք: Եւ ինչպէս որ կար, ուր առ երկուստեքն երկեղոյները կ'երթար պտտելու, և ցուրտին ալ չնայ՝ իրենց պատի մը տակ հովանի տեղ մը նստելով իր յօրինած երգերը ցած ձայնով կ'երգէր: Մէկ երկու անգամ այնպէս պատահեցաւ որ իր երգած ատենը, այն կողմը նայող պատուհանէ մը իրական գլուխ մը դուրս ելնելով, զինքը մոտիկ ընելու պէս կ'երեւէր: Երիտասարդն վերջապէս կը դիտէր ասիկա:

որ խնամ անհատար է գրական օժիտան
բանաստեղծութեան և ամեն ուրիշ ազատ
արհեստներու նոր սկսող երիտասարդներու :
Բայց մէկ փորձ մ'ալ ընել կ'որոշէ ինքը ,
և ճան ընելէն վերջը կը հաւուի ու գէպի
Տիւրքոն քաղաքացիին խանութը կ'երթայ :
Աս մարդը երեւելի ու պատուական անձ
մ'էր , ու իր օրերուն մէջ յայնչափ , զէշ
աղէկ , երաժշտական գործեր հրատարակե-
ր , որ նուազածու մը աւելցէ կենացը մէջ
չկրնար այնչափ լաւ նուաշել :

« Կ'երեւի թէ նոր բան մ'ունիք , քա-
ղաքացի , կըսէ Տիւրքոն , իրար լարեկնուն
եաքը , կաշաւմ շուտով նուաշեցէք զա-
նիկայ , ու թիւե-կամիր երդեցէք ալ , բան-
զի ժամանակս կարճէ » : Երիտասարդն կը
նստի գոշնակին քովն ու խօսոյն կըսկսի
« Երգ Բանակին Հռնոսին » երգել : Ե-
րաժշտական հրատարակիչն այնպիսի գիտցող
մէկու մը պէս մոտիկ կ'ընէր , որ խաբուիլն
հնար չէ , և զրուիք շարժեց , երբ հեղինա-
կըն երդեց լմնցոյց :

« Հանգուդն — անգարդ — բայց աշխոյժ :
Պատանի , տալաֆոյս չունիմ որ սա օրերս
աղէկ բան մը պիտի ընես , բայց , կը ցա-
ւիմ ըսելու , հիմակու հիմայ քու ջանքերդ
չենուիլ , շտուիլ կուզեն » : Երդեւ կ'ընէ ,
և խոնարհութիւն ընելով կը մեկնի սենեա-
կէն , յուսահատ արտով մը : Բայց հինգ քի-
չունի , տան վարձքը տուած չէ , չի տես
թէ երեկոյն ինչպէս պիտի կարենայ ճաշել ,
եթէ ոչ , իր մայրը նորէն օգնութեան հաս-
նի , օգնութիւն մը որ ինքը բնաւ չէր ուզեր
ընգտնել : Իր հոգին կը փախչէր անկից ,
քանզի բարկութեամբ բաժնուեր էր իր մօր-
մէն : Մայրը աւրուանական կուտակցութե-
նէն էր , իսկ ինքը հաւարակապետական , և
գառն խօսքեր լսիւ էր մօրմէն , բաժնուած
ժամանակի , բայց ամենէն աւելի մէկ ան մը
չատ դպած էր երդիւն , թէ աշխարհ բնա-
պիտի չհաւնայ զինքն ու բնաւ պիտի չկա-
րենայ ծաննալ իր արժէքը , և այլ էր իր
ամենաշառն ցաւը :

Այն օրը տխուր խորհուրդներով կ'ան-
ցունէ : Երեկոյ կըլայ , և իր գաղտնի բա-
րեկամէն նշան մը չկայ , թէ մայրն ըլլայ նա
և թէ անձանթմ կարեկից մը : Իրիկուան
գէմ անթմութեան սա տեղութիւնն անտա-
նելի կըլայ , և ինքնիկն շատ մը խօսակցե-
լէն յետոյ , երիտասարդն իր սենեակը կ'ը-
նէ ծանր կապոցով մը : Աչքերը դարձած ,
երեսները գունամափ , և բոլոր շարժում-
քը կարգէ գուրս : Իր սենեակին գուրսը
տանտիկինն իր դէմը կ'ընէ ու թատրոնի
տոմսակ մը կուտայ իրեն Տիւրքոն ստորա-
գրութեամբ , որ թատրոնի տնօրէններէն մէ-
կն էր :

« Պո՛ւք գացէք » կըսէ երդիւն , ցած
ու քաշուած ձայնով մը , և սենեակը կը
մոռնէ :

Վարդը և մոլորած երիտասարդն հոն
լռիկ և անշարժ քանի մը ժամ կը նստի ,
մինչև որ անթմութիւն յուսահատութիւն և
իր երազական ցնորքներն ամեն հանգա-
տութիւնն ու բարի խորհուրդները զլսէն
կը վանեն . այն ատեն հանգարտութեամբ իր
ստեղծի և յուսահատական օրոշումն ի գործ
դնել կը յանդիւնի : Աստուհաններն զլու-
շութեամբ կը գոցէ , անկողինը ծխնելոյցն ի
վեր կը խօթէ , և օդ առնելու ծակերուն ա-
մենքն ալ թղթով կը գոցէ : Ապա կապո-
ցին մէջէն ածուխ հանելով կը բռնկցնէ :
Այսպէս օրոշեր էր այլ թշուառական մար-
դը , իր ցաւերը վերջացնելու : Արջին ջանք
մ'ալ ըրեր էր այն օրը , և հիմա այն ա-
ռանձնական յուսակտուր վեճակին մէջ կը
պառկի մեռնելու . և աշխատութիւնն ու
թշուառութիւնը , հանձնին ու մահը հոն ի-
րարու քով կ'ըցած էին :

Սոյն-ընէն հետէն իր

Փ Ո Ղ

Իշմէ նիհայէթ փու սեփնի չըզարդու ,
սաղա վէ սալ լազըմ կէլէն սէլաւարը վեր-
տիքտէն սօնրալ պէջլէ պիր սերպէթիլ յէթ
ասրնտա պուլունտուղը մուղտան , վէ շախ-
սի վէ ումուլի հուգուգըն թանըմաթիլէ ,
սայէլի հազըթիլ փատիլա հիտէ հըֆլ ու վի-
գայէ խիլմէթտէ օլտուղունտան շու սէսինի
չըզարմալըք բուխսաթընա նայիլ օլտուղու
իշին թէլէքքիւր խտէր :

Վէզալիք շու բուխսաթընա նայիլ օլմալ-
լը իշին զայրէթ ու զահմէթինի չէթէն ձէմի
տօթլարընտան տախի միլմէլէքքիւր օլ-
մալլըք պօրձունու էտա խտէր :

Փուրն սէսի չէր նէ գատար սերթ իւ-
տէ , ֆադաթ միւրաւոլ զալլայ ս տալէթ
իլմէք օլմալըղընտան , մալաթ խօշ խոր-
լըքին էլ գաղա քէնտուսինի գալլայա տա-
վէթ խտէն պիր քիմնէ զուհուր խտէր իտէ
օնա տա , քիմնէլ թաճիլ իլմէլէքքիւր լա-
լըք օլտուղու ձէվալը վերիպ , էջլէ քիմ-
սէնին ի միտինի պօշա չըլարաճալ տըր :

Վէզալիք հէր նէ գատար իթմէտիլի
նամէլի էթմտիւրէպիլիլ իւտէ տէ , ֆալաթ
սէսի պիր գաղար իւզրէ օլուպ , ալ լա թէպ-
տիլ խտէմէթիլք փուրն թապիլթը իզթի-
զասընտան տըր :

Սայըր ձիհէթիլ թուլմաճաղ թարիդ
հազըղնտա չօլլուք վատլէր խտէմէլ , համ-
թա խտէճէք վատ տախի գալմալը տըր ,
քիտֆէթիլի սայրլար զապթ իլմիլ օլուպ ,
փէք փէք պրազմը օլալար ֆէնա պիր շէյ
պրազմը օլաճաղար տըր . օնուտա իշմէ
փու տէրիւհտէ խտէր , վէ « ԵՍ ԻՕԼԻԻՄ
ԵՍ ՀԱԳԻԸՄ » տէլէրէք մէյտանէ տիւ-
շէր :

Տէրճ խտէճէլիլիլ պահալէրէ կէլինճէ ,

քիմնէլէ ֆայտէսի օլմայան վէ պիր փարա
իլմէլ ևալան ևանըլ պահա ու հալաթիս-
լէրէ տօլու օլուպ , ևալընը քէնտի մէնֆա-
ալմը շախսիլէմիլէ խալմէթ խտէճէք տիր-
էջլէ ես , հէր քէս զաղէթալընը ֆայտէլի
պահալէրէ տօլուրուր , վէ թահլընտան
պիր թիճարէթ տէ պէթլէմէլ , պիրտէ պու-
լարն ֆէնաթ պուլընմալը մը տըր : Ա-
քին շաղալը պէր թարաթ իտէրէք , ֆայ-
տէլիլի , ֆայտէսիլի վէ քիմնէ ֆայտէսի
իշին օլտուղունու իճրա իլէ պէյան իտէ-
լիմ . հիշ պիր քիմնէ « պէն ֆէնա իշ ես ,
բաճաղըմ » տէլէրէք մէյտանէ չըզարմը ,
լաքին քիշինին քէնտի հազըղնտա շէհատէթ
իլմէլի գալ փարա խտէր . նիլէ վատլէր
սօնրա ունուտուլուլ վէ թէպիլ օլմուլ
տօլր :

Փու , տտալ ու ալալալա վէ Տէվլէ ,
իլին նըզամաթընա մուղալը պուլունմայան
քիտֆէթիլի ֆայտէլի պահալար իշին սէր-
պէթլէ ալըք օլտուղտան պալա , հալթա
էջլէ կիզէլ պահալար ալճէ իլէ տէ սա-
թուն ալըք . էմմա շախսի միւճատէլէր ի-
շին իլան ֆիլաթիլ յէ ալճէ ալալալ , թա-
րաթիլ խտէն պիր պիրինէ գարը օլունան
թահրիլթը պիլաթալըլէ , օլույանլարը-
նը թաճիլ իլմէլէճէք միլտուրի տէրճ իլմ-
մէլէ հազըր տըր , լաքին պիզիմ ևաղըղը-
մըլ պիր պահալ ձէրճ խտէն օլուր իտէ , օլ-
պահալըլըն պիր մի պինտէն զիյտու օլմա-
տըղը հալտէ մէճաճէն նէշը իտէճէլիլ ,
քէնտի թարաթըլըլտան տախի լաղըմ օլան
ճէլալը վիրէրէք :

Փուրն միւրաւոլ լիսան էջլէթմէք օլ-
մալըղընտան , լի անըն սըրալը օլմալընա
տիգալթ իլմէլիլ պէրապէր , հէր քէսին
րահալթ անլայաճաղը լիսանը գուլանմալը-
ղա զիյտու ձահտ խտէճէք տիր , զիրա
փու , ալիլէլէլէլ լայըք պիր զաղէթա օլա-
մալ , օնլար իշին , համա օլուն , զաղէթա
էքսիլ տէլիլ տիր * . իլա իլմէլիլ իլմ-
մէլիլ պուլունմայար իշին օլտուղունտան ,
չիւքի էլիլ քէթիլ նասըլ օլա սէսինի իշ-
թիմալ տըր օնլարա պէյէնտիլէպիլիլ , օլ-
սէպէպտէն հալիլ լիսանտա տալթա
պէյնէլնա գուլանըլան լիսան կիպի օլմա-
լը տըր քի , հիշ օղուճալ պիլմէլէն տա-
խի , պիրիլինէ օղուլտուրուպ տա տիւլէրսէ
ալլալըն : Պաղըլար՝ անլամալըլարը շէյ ,
անլալըլմալ օլտուղու իշին պէյէնիլէր ,
լաքին պիլ անլայարալ պէյէնէնէր իշին
ևաղաճաղըլ :

Եզլային վէ Բանասիրական պահալարը
լըմէնիճէ ևաղմալ տըր նիլէթիլիլ :

Վիհայէթ փուտան եէնի վէ կէօրիւ-
մէլիլ պիր շէյ պէթլէնիլմէլիլ , ևալընը
քէնտի միւլէլիլիլ պօրձունուլա խալիսա-

* Պիր էհալտէ պուլունան զաղէթալար , օլ է-
հալինին ահալը իլմիլէսինի պէյան խտէն նիլան-
լէրն պիր տիրէր :

